

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 8Cdo/161/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823221310
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Rumana
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:3823221310.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: W. L., rod. K., narodenej XX. V. XXXX, Z., W. XX, zastúpenej advokátkou doc. JUDr. Lilou Bronislavou Pavelkovou PhD., Bratislava, Jesenského 12, IČO: 30 852 064, proti žalovanému: W. L.W., narodenému XX. T. XXXX, B.Á., I. XXX/X, a súčasne U., XXXX S. M. H. #. F. H. XXXXX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva po rozvoze manželstva, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 21C/45/2023, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. júna 2024 č. k. 27Co/44/2024-45, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 09. apríla 2024, č.k. 21C/45/2023-25, ktorým súd vyhlásil, že nemá právomoc konať vo veci a konanie zastavuje. Odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že žalobou doručenu dňa 09. novembra 2023 sa žalobkyňa domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po rozvoze manželstva, navrhujúc, aby žalovanému prikázal súd do vlastníctva peniaze z predaja rodinného domu s garážou v U., Š.G. H., N. S. B. W. H. M., Č. XXXX, U. D. H., ktorý je postavený na parcele č. XXXXXXXXXXXX; motorové vozidlo zn. G., W. M.; motorové vozidlo zn. W., model Q. a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi vyrovnací podiel vo výške 100 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, tiež jej nahradil trovy konania. Uviedla, že manželstvo so žalovaným uzavreli dňa 09. januára 2010 v Spojených štátoch amerických, obaja sú štátni občania Slovenskej republiky a USA. Ich posledné spoločné bydlisko ako manželov bolo v USA v meste H. M., I. U. D. H., kde už v súčasnosti nebyvajú. Manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. z 18. augusta 2022 pod sp. zn. 27Pc/7/2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31. augusta 2022. Obaja manželia majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, žalovaný má trvalý pobyt aj v USA, kde aj preberá zásielky. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo počas trvania manželstva modifikované, ani zrušené. Po zrušení manželstva sa žalobkyňa pokúsila o vyporiadanie ich BSM dohodou, avšak bezúspešne. Žalobkyňa tvrdila, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov pôvodne tvorili aktíva, a to nehnuteľnosť, rodinný dom s garážou v USA (Š. H.), ako aj spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a pozemku vo veľkosti 479 m², ktoré sú zapísané na liste vlastníctva Y. XX M. J. I. X H. M., motorové vozidlo zn. G., W. M., uzavretá limuzína, nadobudnuté v roku 2016 za kúpnu cenu 30 000 USD, hodnota ktorého vozidla ku dňu rozvodu bola približne 10 000 USD, ďalej motorové vozidlo zn. W., W. Q., nadobudnuté v roku 2018 za kúpnu cenu 70 000 USD, hodnota ktorého vozidla bola ku dňu rozvodu približne 35 000 USD. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tvorili aj pasíva, a to pôžička 10 000 eur čerpaná žalobkyňou z dôvodu zabezpečenia si potrebných osobných vecí,

ktoré si musela zakúpiť po tom, ako zistila, že ich rodinný dom bol predaný a manžel na jej správy vôbec nereagoval. Žalobkyňa sa už nemala kam vrátiť, preto zostala na Slovensku a nakoniec sa tu manželia aj rozviedli. Uviedla, že podľa jej výpočtu má majetok v ich BSM hodnotu vyše 340 000 USD. Na dom sa viazala hypotéka, ale jej výšku žalobkyňa nevedela vyčíslieť, keďže vinou žalovaného stratila možnosť všetky veci (vrátane dokladov) držať, preto presnú výšku majetku musí vyčíslieť žalovaný a v prípade ak to neurobí, navrhla započítať na hypotéku sumu 140 000 USD. Okrem hypotéky by mal žalovaný predložiť aj dôkazy, týkajúce sa jeho životnej poisťky, ktorá predstavovala nemalú hodnotu a bitcoinov, ktoré rodina vlastnila. Rovnako ako v prípade hypotéky navrhla, aby súd prvej inštancie vyzval žalovaného na doplnenie chýbajúcej položky BSM. Navrhla pracovať so sumou 200 000 eur ako sumou na rozdelenie, ktorá je tvorená „ziskom“ z predaja domu po zaplatení hypotéky vo výške 200 000 USD, hodnotou auta G. 10 000 USD a hodnotou auta W. 35 000 USD. V prípade úveru 10 000 eur, ktorý spláca výlučne žalobkyňa, navrhla súdu prvej inštancie, aby ho prikázal jej a o jeho podiel vo výške 1/2 sa navýšil jej podiel na BSM. Za reálne považovala, aby žalovaný vyplatil žalobkyni vyrovnací podiel vo výške 100 000 eur. Na základe vyššie uvedeného túto variantu považovala za najschodnejšiu, dôvodiac, že žalovaný užíva (možno predal v USA) obe motorové vozidlá, dom s garážou predal bez jej vedomia, ako bolo uvedené vyššie.

2.1 Súd prvej inštancie aplikujúc ust. § 3, § 9, § 161 ods.1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPS“) konštatoval, že právomoc slovenských súdov v konaní o majetkových právach, medzi ktoré patrí aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, je dané len v prípade, že žalovaný má na území Slovenskej republiky tento majetok, bez ohľadu na jeho bydlisko (žalovaný sa má zdržiavať v USA, kde preberá aj poštu), avšak z predmetnej žaloby podľa jeho názoru nevyplývalo, že by sa na území Slovenskej republiky nachádzali nejaké hnutelné alebo nehnuteľné veci patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Motorové vozidlá, ktoré označila žalobkyňa že majú patriť do BSM, boli kupované a evidované v USA a žalovaný ich užíva (či možno predal) na území USA a zo žaloby nevyplývalo, že by sa tieto nachádzali na Slovensku. Rovnako rodinný dom, ktorý má patriť do BSM sa nachádza v USA, ktorý ako uvádzala žalobkyňa, mal údajne žalovaný predáť za 295 000 USD. Podľa názoru súdu prvej inštancie peňažné prostriedky v inštitúciách bankového typu nepredstavujú majetok nachádzajúci sa na území Slovenskej republiky, keďže z hľadiska na ich nehmotný charakter ako majetkového práva nie je dosť možné určiť miesto, kde sa táto pohľadávka nachádza a vychádzať z tejto skutočnosti pri skúmaní danosti právomoci slovenských súdov v tejto veci konať, čo platí aj v prípade bitcoinov (naviac ani nie je zjavné na akých účtoch a kde vedených by sa tieto mali nachádzať). Identicky v prípade životnej poisťky z dôvodu jej nehmotného charakteru nemožno určiť miesto, kde sa nachádza, pričom žalobkyňa ani neuviedla žiadne bližšie informácie o tejto. Právomoc slovenských súdov tak podľa názoru súdu prvej inštancie nie je daná, keďže žalobkyňa nepreukázala, že by sa majetok tvoriaci masu BSM nachádzal na území Slovenskej republiky. Pre nedostatok právomoci slovenských súdov konať vo veci ako neodstrániteľnej vade procesných podmienok, ani podľa iných ustanovení zákona č. 97/1963 Zb., tak súd prvej inštancie podľa § 9 ods. 1 a § 161 ods. 2 CSP konanie zastavil.

2.2 O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 a 262 ods. 1 a 2 CSP, zastavenie konania zavinila žalobkyňa, avšak žalovanému žiadne trovy preukázateľne v tomto konaní nevznikli, preto mu ich náhradu nepriznal.

3. Odvolací súd námietky odvolateľky vyhodnotil ako neopodstatnené, bez opory v čase rozhodovania súdu prvej inštancie zistených skutočnostiach a v následnom právnom posúdení veci.

3.1 Na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne ak by sa majetok, o vyporiadanie ktorého ide (a s ním súvisiace práva), nachádzal na území Slovenskej republiky, potom by mal slovenský súd právo v tejto veci konať a rozhodnúť. Keďže ťažiskový majetok konkretizovaný žalobkyňou, ktorý označila ako predmet vyporiadania BSM a ktorý je zreteľne identifikovateľný územím iného štátu, na ktorom sa má nachádzať (hnuteľné a nehnuteľné veci v USA a s nimi súvisiace práva), s ktorým ale SR nemá uzatvorenú osobitnú medzinárodnú zmluvu pre danú oblasť (upravujúcu majetkové vzťahy manželov), bolo potrebné postupovať podľa príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy, t.j. vychádzať z ustanovení zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPS“). Pripomenul, že súd prvej inštancie týmto spôsobom aj postupujúc, s poukazom na všeobecné kritérium právomoci podľa § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a

procesnom (z dôvodu absencie osobitnej normy právomoci pre majetkové vzťahy manželov) a okolnosti posudzovanej veci (absencia spoločného majetku manželov na území SR) správne ustálil, že v danom prípade nemá právomoc konať o vyporiadaní BSM strán sporu po rozvoze ich manželstva, keďže v posudzovanej veci ide o práva k majetku nachádzajúcemu sa v inom štáte.

3.2 Ďalej odvolací súd uviedol, že v konkrétnostiach vo vzťahu k okruhu majetku, ktorý žalobkyňa označuje ako spoločný majetok manželov, ktorý žiada vyporiadať, primárne pokiaľ ide o nehnuteľný majetok a to rodinný dom s garážou, tento sa nesporne aj podľa tvrdení samotnej žalobkyne nachádza na území USA, v dôsledku čoho nie sú naplnené podmienky výlučnej právomoci slovenského súdu podľa miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, ktorá je predmetom konania podľa § 37d písm. a) ZMPS. Nemožnosť konať pre nesplnenie zákonnej podmienky danej ust. § 37 ZMPS dopadá aj na žalobkyňou označený huteľný majetok a to motorové vozidlá, ktoré ako sama uvádza boli kupované, evidované a užívané v USA a pre určenie právomoci o tomto majetku konať je bez významu, či ich žalovaný ďalej užíva, prípadne ich predal v USA (čo je navyše len v rovine ničím nepodloženého teoretizovania žalobkyne). Pokiaľ ide o žalobkyňou tvrdenú životnú poisťku žalovaného a tiež tvrdené vlastníctvo bitcoinov manželmi, tak žalobkyňa ani v žalobe, ani následne v priebehu konania (tiež odvolacieho) neprodukovala v konkrétnostiach vo vzťahu k nim také skutkové tvrdenia, ktoré by boli spôsobilé ani vo vzťahu k nim založiť právomoc slovenských súdov o vyporiadaní takéhoto majetku/majetkového práva konať. Nielenže nepredložila ani najmenší dôkaz o ich existencii, ale neprodukovala ani elementárne skutkové tvrdenia, ktoré by boli spôsobilé k záveru, že tieto spĺňajú zákonnú podmienku predpísanú ust. § 37 ZMPS. Vo vzťahu k bitcoinom neuviedla kedy, kým a v akej hodnote mali byť nadobudnuté a na akom v účte a v ktorom štáte sa majú nachádzať, vo vzťahu k životnej poisťke ani neuviedla, kedy a na území ktorého štátu ju mal žalovaný uzatvoriť. Pokiaľ ťažiskovo v odvolaní žalobkyňa zakladá svoj odlišný názor na nedostatok právomoci slovenských súdov v tejto veci konať na tvrdení, že predmetom vyporiadania BSM sú tiež pasíva, za ktoré označuje úver, ktorý mal byť ako sama uvádza čerpaný výlučne ňou z kartového účtu na jej osobné potreby, ktorý má byť viazaný k spoločnému účtu v slovenskej pobočke bankovej inštitúcie Mbank, na ktorom spoločnom účte ako zároveň uvádza, nie sú žiadne finančné prostriedky, pričom zároveň tvrdí, že zrušenie tohto spoločného účtu je podmienené vyporiadaním BSM, tak ani v tomto smere odvolací súd nepovažoval jej námietky za spôsobilé k odlišným záverom, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

3.3. Podľa odvolacieho súdu žalobkyňa existenciu takéhoto spoločného účtu, ktorý by bol naďalej aktívny, či tvrdenie o úvere spojenom s takýmto účtom, ktorý by bol navyše možné považovať za spoločné pasívum manželov, žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázala. Neuviedla ani dátum uzavretia zmluvy o poskytnutí úveru, či zriadenia kartového účtu, dátum čerpania/vyčerpania úveru, prípadne jeho aktuálny zostatok a to napriek tomu, že tvrdí, že ide o účet spoločný a teda má nepochybne prístup k zadováženiu si listín, ktoré by boli spôsobilé jej tvrdenia hodnoverne preukázať. Za takýto dôkaz rozhodne nemožno podľa názoru odvolacieho súdu považovať fotokópiu tzv. „detailu z účtu“, ktorý síce svojím obsahom naznačuje, že spolumajitelia bližšie neidentifikovaného (jeho číslom) určitého účtu vedeného v Mbank môžu byť/boli obaja bývalí manželia. Tento detail účtu však nie je sprevádzaný jeho datovaním a preto ho nemožno považovať za dôkaz toho, že takýto účet je stále aktívny. Navyše, podľa tvrdenia samotnej žalobkyne, na tomto nemajú byť žiadne peňažné prostriedky, ktoré by mali byť spoločným majetkom a byť tak predmetom vyporiadania. Nad rámec toho, že nebola preukázaná ani aktuálna existencia samotného účtu, nebol preukázaný ani úver ako spoločné pasívum spôsobilé k vyporiadaniu, keď za dôkaz o jeho existencii a spôsobilosti byť spoločným pasívom nemožno považovať predložený „detail kreditnej karty“, z ktorého vyplýva, že ide o kreditnú Mastercard kartu na meno „W. L.“ zriadenú k spoločnému účtu, že na tejto (kartovom účte) sú/mali byť k čerpaniu dostupné ešte úverové prostriedky vo výške 8,95 eura a celkové zadĺženie malo byť vo výške 10.023,77 eur, keďže ani v tomto prípade nejde o listinu, z ktorej by bolo zjavné jej datovanie a z hľadiska potrebných informácií má takto nulovú výpovednú hodnotu. V zmysle zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria len bdelym) bolo tak aj v okolnostiach danej veci na žalobkyňu, akým spôsobom dôvody založenia právomoci formulovala a na akých skutočnostiach tieto zakladala a to vo vedomí, že pasíva, či nesprávne zvolená argumentácia, môže priniesť pre ňu negatívne dôsledky, k naplneniu čoho aj došlo v posudzovanej veci na strane žalobkyne, keď táto neprodukovala také tvrdenia a dôkazy, ktoré by boli spôsobilé k záveru o splnení zákonnej podmienky danej ust. § 37 ZMPS pre to, aby súdy na území SR mohli v majetkovej veci týkajúcej sa strán sporu konať.

3.4 Bez dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia považoval odvolací súd aj jej argumentáciu, že o rozvoze manželstva rozhodol slovenský súd, preto aj majetkové vyporiadanie po

rozvoďte manželstva by mal vykonať slovenský súd, keďže otázka právomoci vo veci rozvoďte manželstva je totiž riešená právnymi predpismi odlišne. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie k záveru, že v posudzovanej veci nie je daná právomoc slovenských súdov na to, aby mohli konať a vo veci rozhodnúť a keďže ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, súd prvej inštancie správne konanie zastavil.

3.5 O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ako síce úspešnému v odvolacom konaní, nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu z obsahu spisu vznik trov nevyplýva.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dovolateľka v podanom dovolaní namieťa, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil jej uplatnenie procesných práv. Konanie bolo zastavené na základe toho, že išlo o konanie s cudzím prvkom a žalovaný nemal majetok na území Slovenskej republiky. Dovolateľka však tvrdí, že majetok na Slovensku preukázala - ide najmä o spoločné účty v slovenskej banke. Vzhľadom na to mala byť podľa nej právomoc slovenského súdu daná. Dovolateľka ďalej poukazuje na to, že aj v prípade, ak by právomoc nebola daná bežne, mal súd možnosť právomoc si výnimočne založiť podľa § 47a zákona č. 97/1963 Zb., pretože konanie nie je možné účinne viesť v cudzine a vec má úzku väzbu na Slovensko. Zdôrazňuje, že obaja účastníci sú slovenskí občania, žijú na Slovensku a ich majetok sa nachádza na účtoch v slovenských bankách. V USA nie je možné konanie začať, pretože rozvodové konanie už prebehlo na Slovensku, čím je naplnená podmienka nemožnosti viesť konanie v cudzine. Súd podľa názoru dovolateľky aplikoval zákon príliš formalisticky a tým jej znemožnil prístup k súdu, čím došlo k zásahu do jej základných práv. Pokiaľ slovenské súdy nebudú konať, nebude existovať žiadny súd, na ktorý by sa mohla obrátiť, čo je v rozpore s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a judikatúrou Ústavného súdu SR aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Z tohto dôvodu sa dovolateľka domáha zrušenia uznesení súdov nižšieho stupňa a vrátenia veci na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou

dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Žalobkyňa namietala absenciu aplikácie § 47a ZMPS súdmi spojenú s odmietnutím jej práva na prístup k súdu.

14. Podľa § 47a zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v účinnom znení („ZMPS“) Ak podľa tohto oddielu nemá slovenský súd právomoc, môže si vo výnimočných prípadoch túto právomoc založiť, ak sa konanie nemôže účinne začať alebo uskutočniť v cudzine a vec má úzku väzbu na Slovenskú republiku. To platí aj vtedy, že uznanie cudzieho rozhodnutia bolo v Slovenskej republike zamietnuté a v cudzine nemožno uskutočniť nové konanie pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

15. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že zásada iura novit curia (súd pozná právo), ktorá sa však nevzťahuje na cudzie právo. Cudzie právo je okolnosťou, ktorá musí byť dokázaná. Strana, ktorá sa chce odvolávať na cudzie právo, ho musí v konaní tvrdiť (bremeno tvrdenia) a preukázať (dôkazné bremeno). Žalobkyňa sa domáhala aplikácie §47a ZMPS z dôvodu nemožnosti vysporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v USA, a preto bolo jej povinnosťou v konaní preukázať túto skutočnosť. Keďže tieto tvrdenia o nemožnosti začatia konania v cudzine neboli v konaní preukázané, odvolací súd postupoval správne, keď neaplikoval §47a ZMPS pre nenaplnenie tejto podmienky. Súd mal preukázané, že majetok, ktorý žiadala vyporiadať sa nachádza mimo územia Slovenskej republiky. Ohľadne predmetného majetku nie je preukázaná úzka väzba na Slovenskú republiku.

16. Podľa § 216 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu.

17. Žalobkyňa vo svojom žalobnom návrhu požadovala prikázanie do vlastníctva žalovaného peniaze z predaja rodinného domu s garážou v USA, motorové vozidlo zn. G., model M. a Motorové vozidlo

zn. W., model Q.. Súčasne požadovala, aby žalovaného súd zaviazal zaplatiť jej vyrovnávací podiel vo výške 100 000 eur.

18. Z uvedeného žalobného návrhu je zrejmé, že žalobkyňa požadovala vypořadať v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov len peniaze z predaja nehnuteľností a dvoch motorových vozidiel. Preto sa dovolací súd zaoberal žalobkyňou namietanou väzbou na Slovenskú republiku iba časťou majetku, ktorý požadovala vypořadať v zmysle ňou uvedeného žalobného návrhu. Dovolací súd poukazuje na to, že vypořadať BSM je možné iba ako celok.

19. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu: „V konkrétnostiach vo vzťahu k okruhu majetku, ktorý žalobkyňa označuje ako spoločný majetok manželov, ktorý žiada vypořadať, primárne pokiaľ ide o nehnuteľný majetok a to rodinný dom s garážou, tento sa nesporne aj podľa tvrdení samotnej žalobkyne nachádza na území USA, v dôsledku čoho nie sú naplnené podmienky výlučnej právomoci slovenského súdu podľa miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, ktorá je predmetom konania (podľa § 37d písm. a/ zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom), ktorým režimom sa spravujú v rámci manželských majetkových vzťahov nielen otázky vzniku, ale aj prípadného následného prevodu vlastníckeho práva k takémuto majetku, či s ním súvisiacich (tiež vzájomných) práv a povinností (v rámci toho aj vypořadanie prípadnej hypotéky, ktorá na nich viazne, ako to v danej veci tvrdila tiež žalobkyňa). Vo vzťahu k nim tak právomoc slovenských súdov pokiaľ ide o vypořadanie majetkových vzťahov medzi manželmi/rozvedenými manželmi daná nie je, a k odlišnému záveru nie je spôsobilé ani tvrdenie žalobkyne, že tieto už mali byť predané. Nemožnosť konať pre nesplnenie zákonnej podmienky danej ust. § 37 ZMPS dopadá aj na žalobkyňou označený huteľný majetok a to motorové vozidlá, ktoré ako sama uvádza boli kupované, evidované a užívané v USA a pre určenie právomoci o tomto majetku konať je bez významu, či ich žalovaný ďalej užíva, prípadne ich predal v USA (čo je navyiac len v rovine ničím nepodloženého teoretizovania žalobkyne).“

20. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, ktorý dostatočne vysvetlil, že majetok, ktorý žalobkyňa požaduje vypořadať sa nachádza na území USA, a teda absentuje väzba na Slovenskú republiku.

21. Keďže žalobkyňa v konaní neuniesla nepreukázala relevantným spôsobom nemožnosť vypořadať bezpodielové spoluvlastníctvo, manželov v USA, majetok sa nenachádza na území Slovenskej republiky, dovolací súd nemohol jej námietkam vyhovieť.

22. Na základe vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, keďže pri preskúmaní dovolania nezistil existenciu tvrdeného dovolacieho dôvodu.

23. Dovolací súd rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok